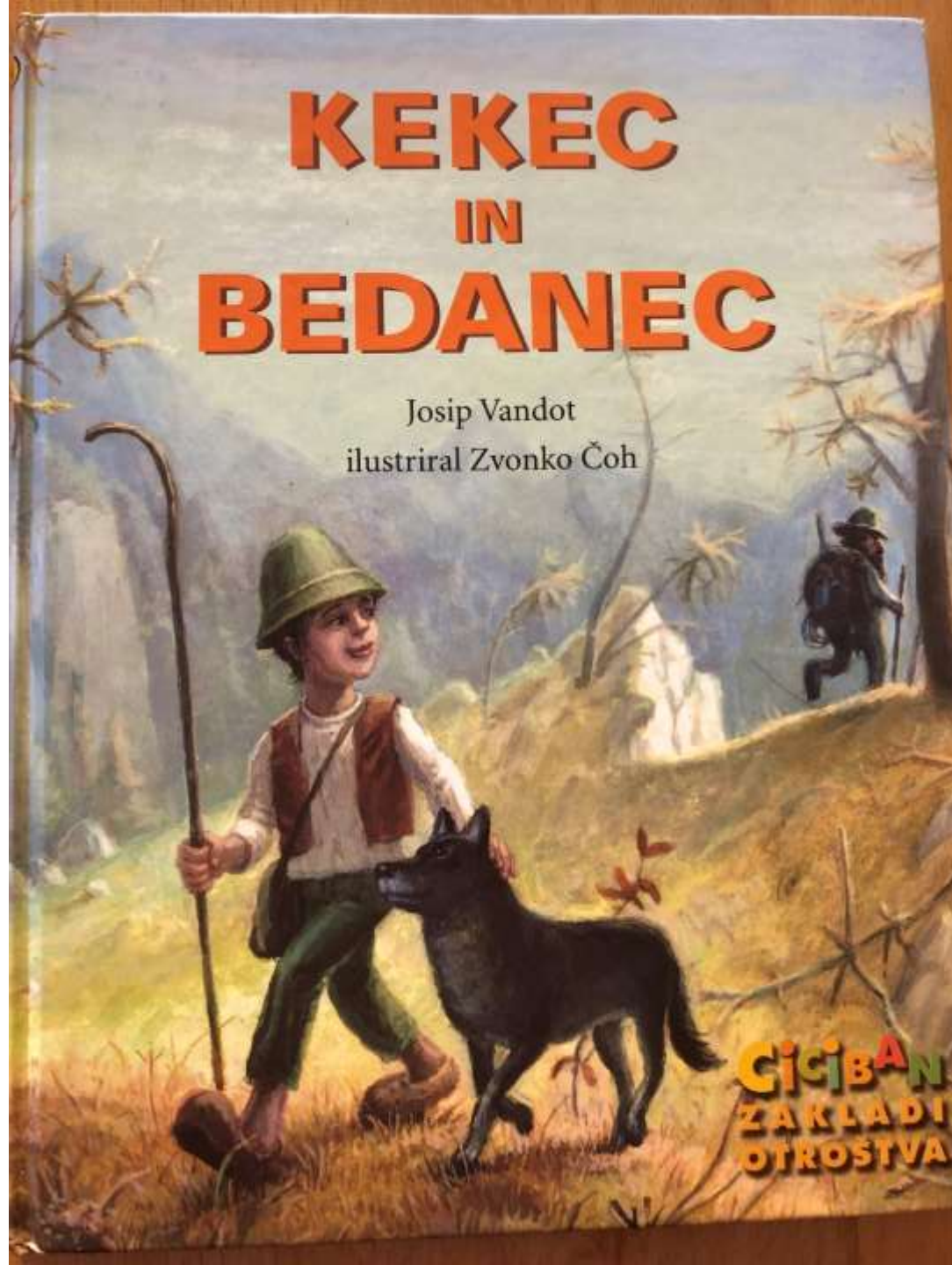

KEKEC IN BEDANEC

Josip Vandot
ilustriral Zvonko Čoh

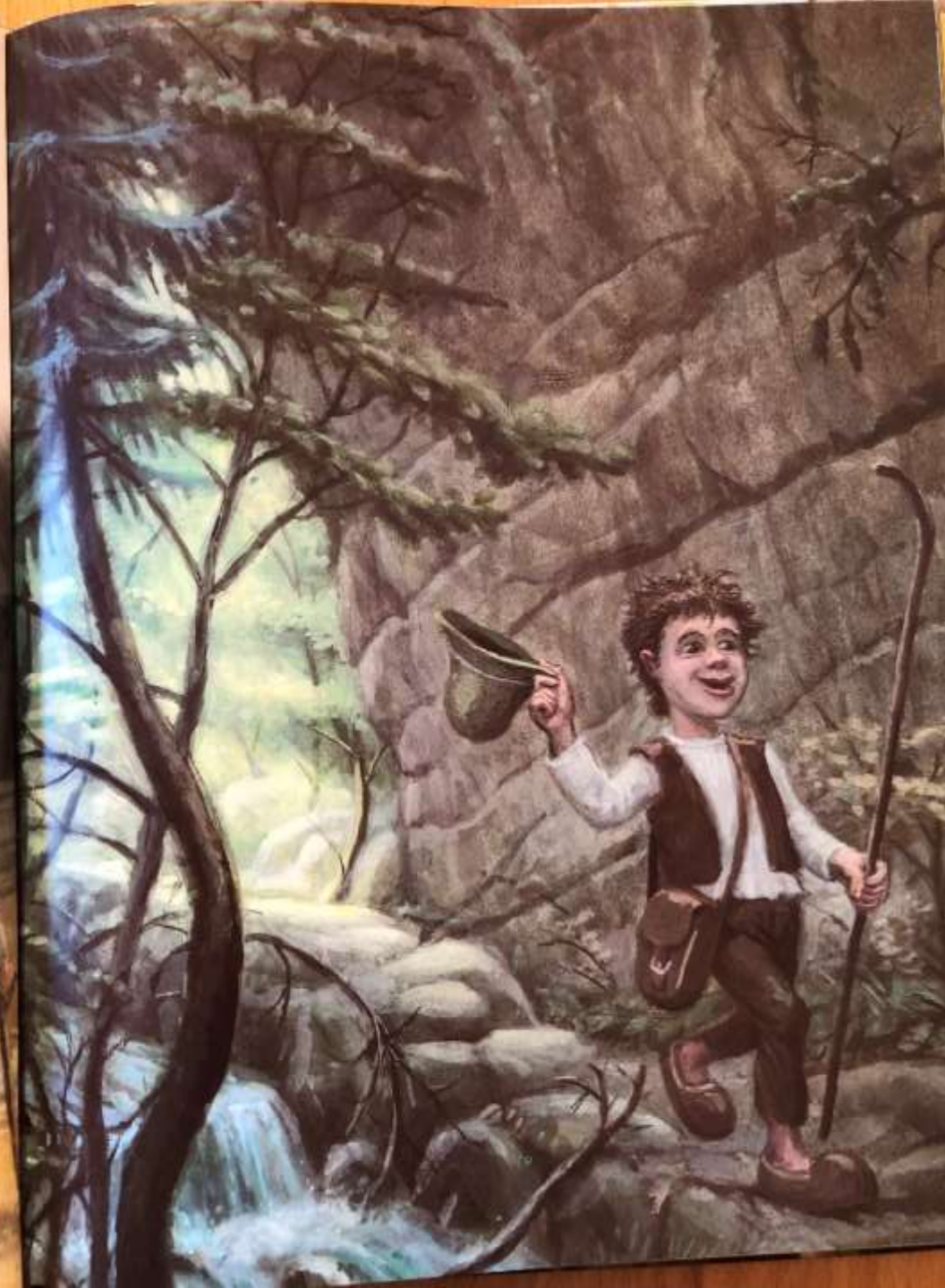
CICIBAN
ZAKLADI
OTROSTVA

Sredi poletja je Kekec obiskal pastirja Mišnjeka, ki je pasel tam daleč na oni strani Vršiča. Prinesel mu je moko, kvas in nekaj klobas, mu en dan delal družbo, drugo jutro pa se je odpravil nazaj v dolino.

«Kar skozi Malo Pišnico jo bom mahnil,» je rekel ob slovesu.

«A si zmešan?! Tam so vendar volkodlaki in hudobni škrti! In vampirska mačka s tridesetimi šapami! Raztrgali te bodo in te požrli!» je vpil za njim stari Mišnjek.

A Kekca to ni niti najmanj prestrašilo. Mirno se je podal na temačno in prepadno gozdno pot, na kateri pa ni srečal niti najmanjše pošasti.

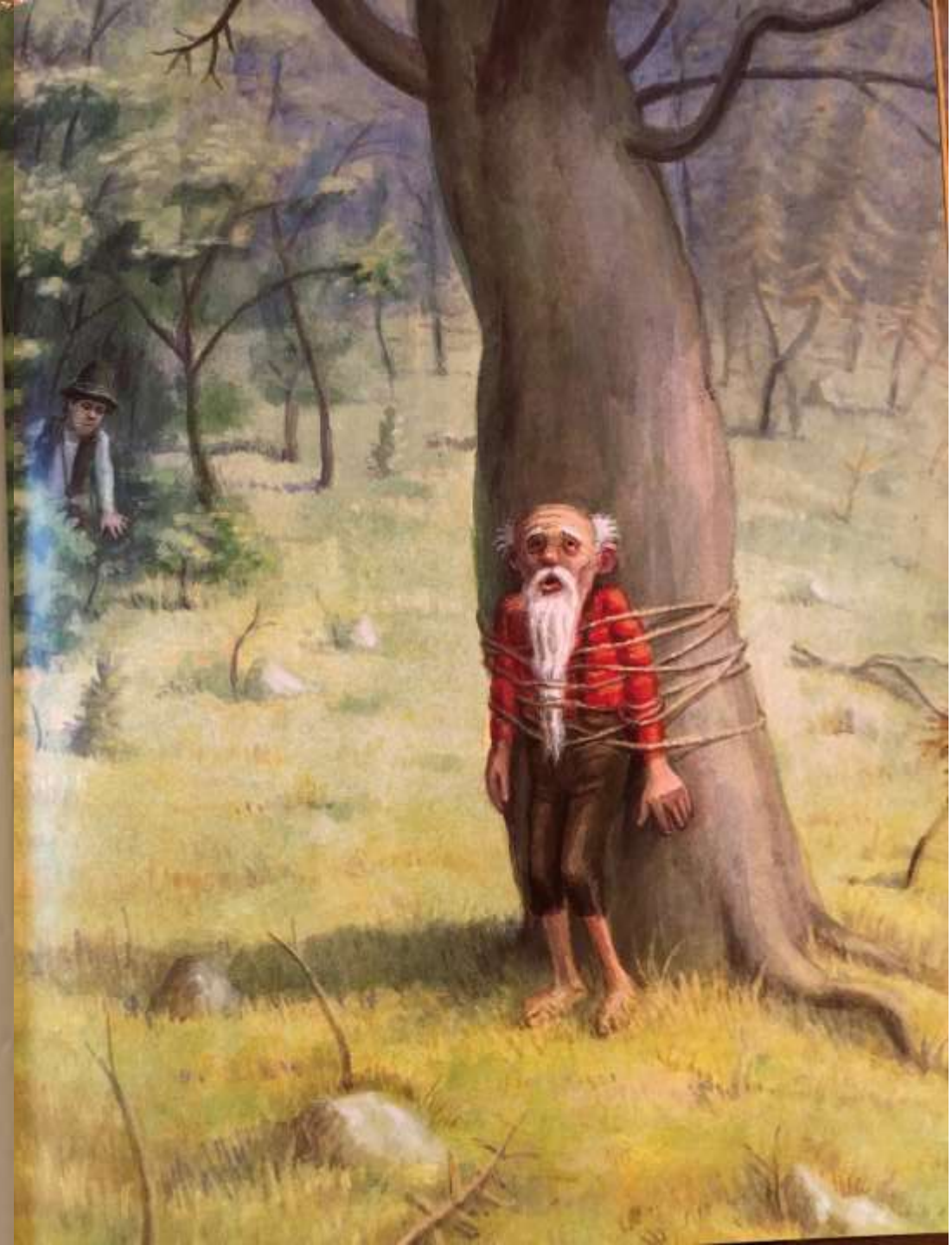
Ko pa se je pot odprla in je stopil na prostrano planoto, je nenadoma zaslišal čudno stokanje.

»Kaj pa, če je to tista strašna mačka?!« se je prestrašil. A le za hip. Potem ga je premagala radovednost in se je previdno odplazil pogledat, katero bitje spušča tako čudne glasove. In je na svoje začudenje sredi jase zagledal ob debelo bukev privezanega drobnega možička.

Nemudoma je potegnil iz torbe pipec, prerezal vrvi in možičku iz čutarice ponudil vodo. Ta je napravil dolg požirek, potem pa hvaležno zavzdihnil: »O, pobič, hvala! Milijonkrat hvala! Če ne bi bilo tebe, ne bi preživel.«

»Pa kdo vas je tako neusmiljeno zvezal?« je zanimalo Kekca.

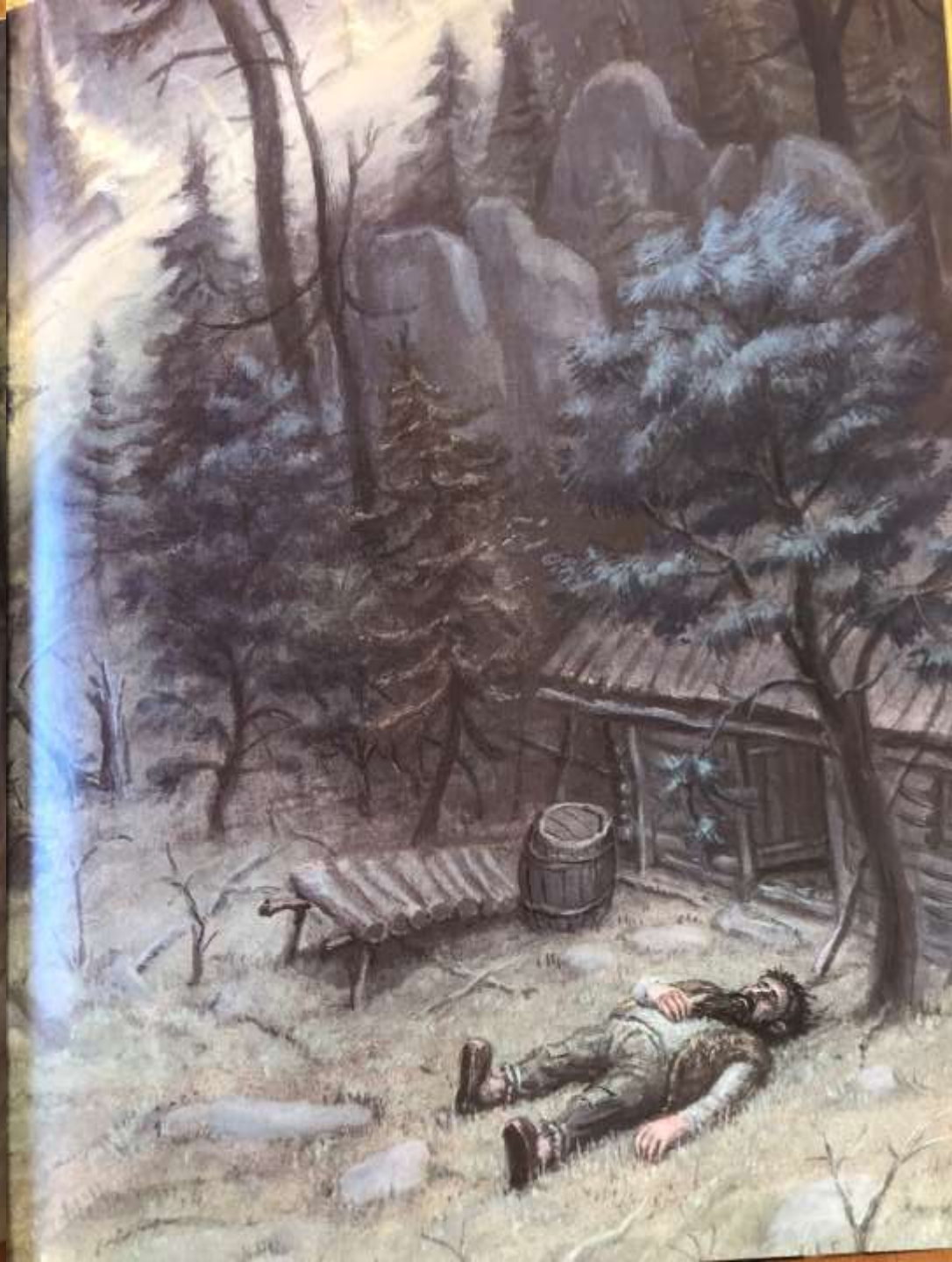
»Bedanec! Strašni Bedanec! Zdaj pa hitro zbeživa, preden se vrne,« je zašepetal možiček in urno kot zajec izginil v grmovju.

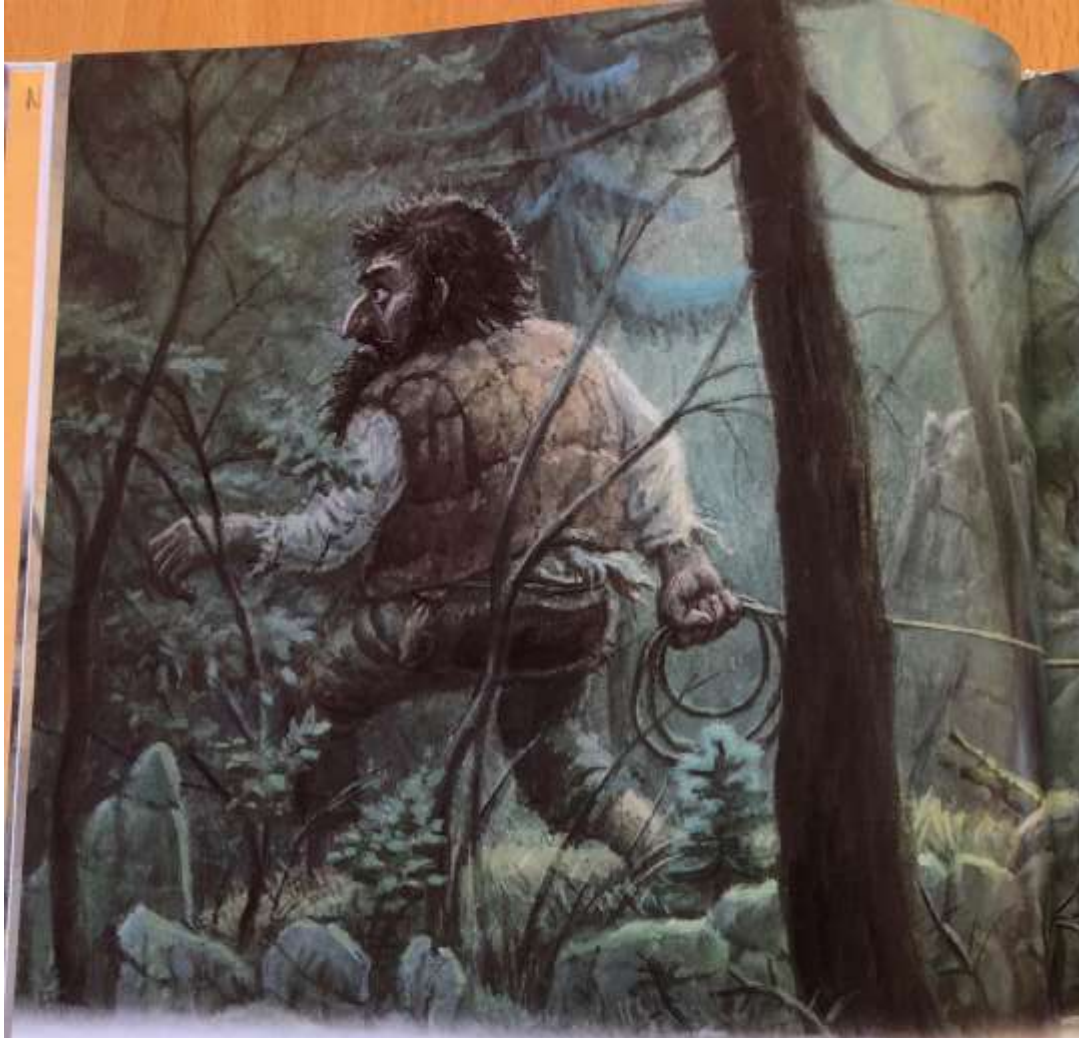

Kekec je brezskrbno nadaljeval pot, ko je nenadoma na goličavi pod sabo zagledal kočo. Pred kočjo pa je na travi ležal gromozanski silak in spal. Kekcu je bilo jasno, da to ne more biti nihče drug kot hudobni Bedanec. In ko je to pomislil, mu je roka kar sama od sebe segla po borovem češarku. Pomeril je, vrgel – in zadel Bedanca naravnost v nos!

Silak je zatulil, skočil pokonci in ježno gledal naokrog. In ko je na borovcu nad sabo zagledal veverico, je zarjul: »Ti mrcina nesramna! Kaj se pa to pravi?! Le počakaj, da stopim po puško.«

Z odločnim korakom se je odpravil proti kolibi. Tedaj pa se je naenkrat ustavil. S svojim ostrim ušesom je namreč zaslišal smeh, ki je Kekcu ušel iz ust.

Bedanec se je v trenutku obrnil in se spogledal s Kekcem iz oči v oči. Bil je sicer daleč, a ko je Kekec uzrl neznansko hudobijo v njegovih očeh, ga je pri priči minila dobra volja. Vedel je, da ga čakajo presneto neprijetne reči, če ga ta orjaški divjak ujame, zato se je nemudoma na vrat na nos pognal čez drn in strn.

Kekec je bil sicer urnih nog, zato pa je Bedanec poznal vse bližnjice. In ko je Kekec mislil, da mu je pobegnil, je kot strela z jasnega stopil predenj in ga zgrabil.

Zvezal ga je za roke in ga, ne da bi rekel eno samo besedo, vlekkel skozi goščavo. Veje so Kekca neusmiljeno teple po glavi in vrv se mu je zažirala v roke, da ga je bolelo kot še nikoli. A ker je vedel, da bi bil njegov jok Bedancu le v veselje, je zanašič zažvižgal veselo pesem.

»Da si mi pri priči tiho!« se je Bedanec besno obrnil in ga ošinil s krvavim pogledom. »Saj sem vas hotel samo zabavati,« je bil užaljen Kekec.

Potem je bil nekaj časa tiho. Ko pa ga je Bedanec vlekel skozi skalnat predor, si ni mogel kaj, da ne bi našobil ustnic in zaskovikal kot sova.

Ko je to slišal, je Bedanec najprej prestrašeno kriknil, nato pa se je pognal v divji tek. Tekel je, kot bi ga preganjalo sto peklenščkov, in malo je manjkalo, pa bi ubogega Kekca kar po zraku vlekel za sabo.

Ko sta se končno ustavila pred Bedančevo kočo, ga je Kekec vprašal: »Kdo naju je pa podil, da sva morala tako bežati?«

»Sova,« je zašepetal Bedanec. »A nisi slišal sove? Sova pa pomeni smrt.« Bil je tako prestrašen, da Kekec ni mogel verjeti, da je to isti hrust, ki ga je malo prej tako neusmiljeno zgrabil.

A Bedančev strah ni trajal dolgo. Naenkrat je spet jezno pogledal, Kekcu razvezal vrv na rokah in ga takoj zatem s težko verigo za nogo priklenil ob podboj hiše. Potem je, ne da bi karkoli rekel, odšel.

Ko se je kmalu zatem vrnil, je bil besen, da je bilo joj.
»Si ga ti odvezal?!« se je drl na Kekca in ga stresal s tako silo, da se mu je meglilo pred očmi.

»Ne vem, o čem sploh govorite,« se je Kekec delal nedolžnega.

»No, pa tudi če ga nisi ti rešil,« je rekel Bedanec čez čas, ko se je nekoliko pomiril, »mi ga boš, če bi rad živ prišel od tod, pomagal ponovno ujeti.«

Bedanec je naenkrat postal neverjetno prijazen. Tako prijazen, da je Kekca celo odklenil in mu dal jesti in piti.

»Poslušaj,« mu je govoril, »na skalni pečini nedaleč od tod živi majhen zoprni strabopetec po imenu Kosobrin. In ta mala nadloga mi že ves čas, odkar sem se presečil v te kraje, nagaja. Uničuje mi pasti in izpušča iz njih živali. Pa to sem še nekako prenašal, čeprav me je jezilo. Ampak zadnjič mi je ta nesramni nebodigatreba, ki je tako majhen, da mi ne seže niti do popka, ukradel nekaj, kar bom dobil nazaj, pa če bom moral do tal podreti pečino, na kateri se tako strahopetno skriva!«

In da bi pokazal, da misli resno, je nož, s katerim je rezal meso, besno zapičil v mizo, nato pa zgrabil steklenico in iz nje napravil dolg požirek. V bajti je nemarno zasmrdelo po žganju, Bedancu pa so se oči tako zlovesče zasvetile, da je Kekec pomislil na pošasti, s katerimi ga je strašil pastir Mišnjek.

»Pa kaj vam je ukradel?« je tiho vprašal.

»Punčaro!« se je zadržal Bedanec. »Punčaro, ki mi je kuhala in prala in sem jo sploh imel zato, da si mi ni bilo treba mazati rok s trapastimi ženskimi opravi! In to punčaro, ki sem jo zmeraj, kadar sem šel od doma, lepo priklenil na tole verigo, je tej pritlikavi revji uspelo nekako odkleniti in ukrasti!«

»Ja to pa res ni bilo lepo od njega,« je rekel Kekec. »Ampak ne razumem, zakaj ne greste do njegove kočice in ne zahtevate, da vam jo vrne?«

»Zato, ker do njegove kočice ne pelje nobena pot, zato!« je vpil Bedanec. Potem je spil še več žganja, nekaj časa molčal, nato pa nadaljeval z veliko bolj mirnim glasom: »Nekakšen skriven rov mora biti, po katerem hodi ta podlasica v dolino. Le da jaz tega rova nikakor ne najdem. Vse sem že poskusil in zadnjič sem tega malega capina celo ujel in sem ga privezal k drevesu. Prepričan sem bil, da mi bo, ko bo tri dni žejen in lačen, še z veseljem pokazal pot do svoje bajte, samo da ga izpustim. A kaj, ko se je rešil in pobegnil! Ampak zdaj mi boš ta skrivni rov pomagal najti ti!«

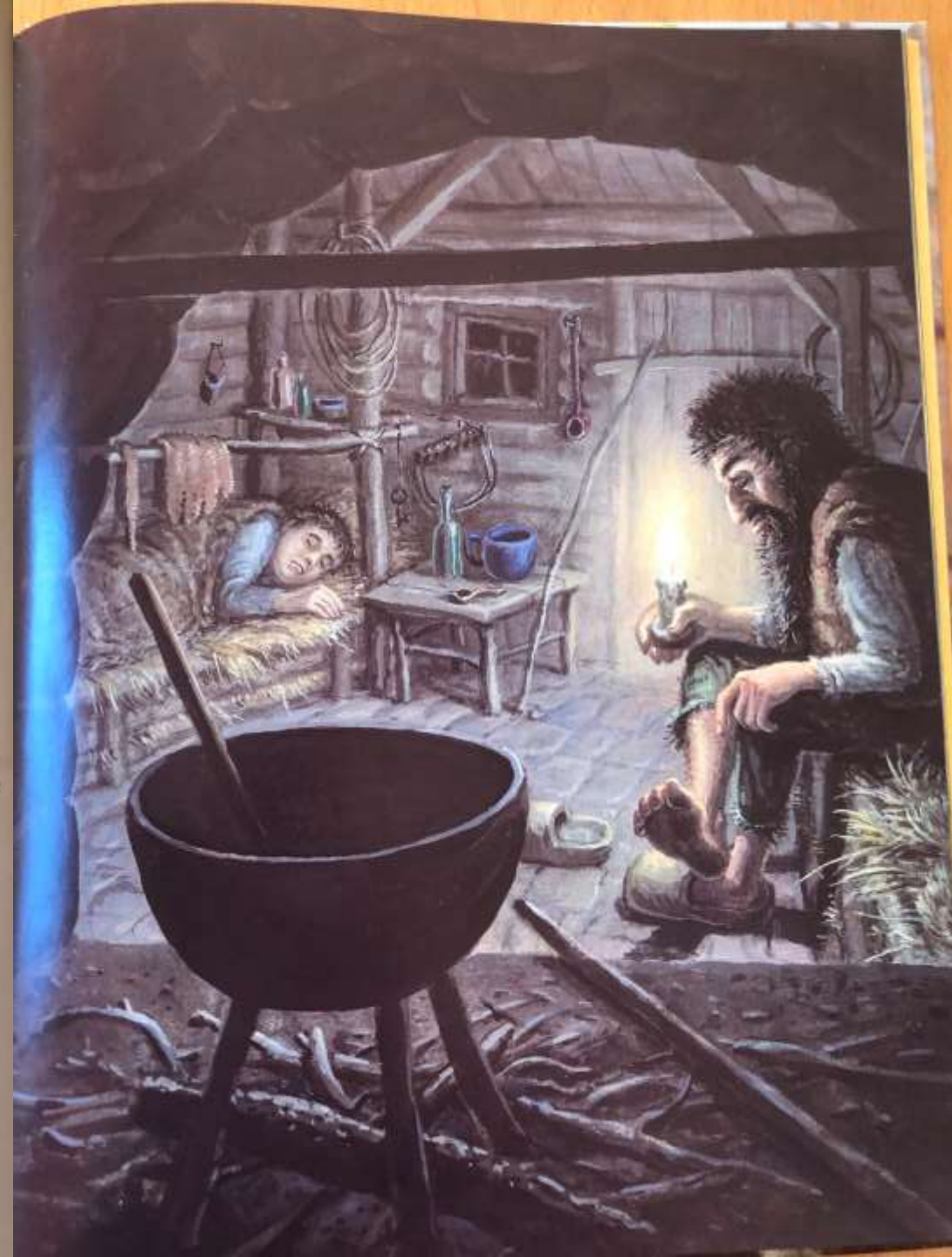
»Kako pa?« je vprašal Kekec.

»Tako, da se boš naredil, kot da si meni pobegnil. Stekel boš pod pečino, na kateri živi Kosobrin, in ga prosil, da te reši. Kosobrin bo seveda prišel dol – in s tem nama bo zajček pokazal, kje ima brlog.«

Kekec seveda ni imel najmanjšega namena pomagati Bedancu, vendar pa tega ni hotel pokazati in je rekel: »Veste kaj, stric Bedanec, to ste si pa odlično izmislili.«

»Se pravi, da mi boš pomagal?« je vprašal Bedanec.

»Seveda,« je odvrnil Kekec. »Če je tista punčara vaša, jo imate vso pravico dobiti nazaj.« To je rekel tako prepričljivo, da ga Bedanec ni priklenil nazaj na verigo niti takrat, ko sta se spravila spat. Lahko torej počakam, da Bedanec zaspi, in potem pobegnem, je pomislil. A že naslednji hip je, utrujen od vsega, kar je doživel ta dan, trdno zaspal.

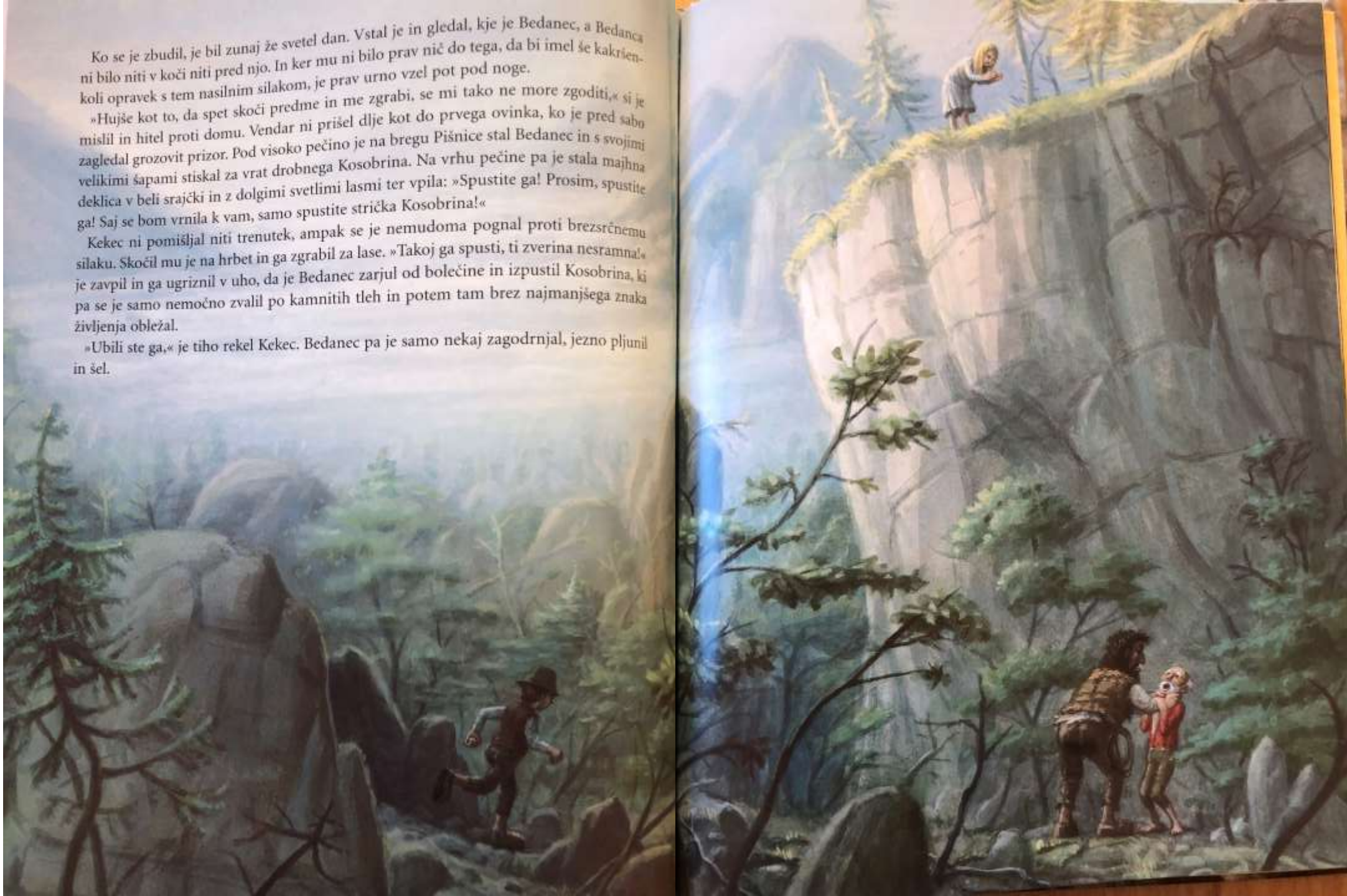

Ko se je zbudil, je bil zunaj že svetel dan. Vstal je in gledal, kje je Bedanec, a Bedanca ni bilo niti v koči niti pred njo. In ker mu ni bilo prav nič do tega, da bi imel še kakrienkoli opravke s tem nasilnim silakom, je prav urno vzel pot pod noge.

»Hujše kot to, da spet skoči predme in me zgrabi, se mi tako ne more zgoditi,« si je mislil in hitel proti domu. Vendar ni prišel dlje kot do prvega ovinka, ko je pred sabo zagledal grozovit prizor. Pod visoko pečino je na bregu Pišnice stal Bedanec in s svojimi velikimi šapami stiskal za vrat drobnega Kosobrina. Na vrhu pečine pa je stala majhna deklica v beli srajčki in z dolgimi svetlimi lasmi ter vpila: »Spustite ga! Prosim, spustite ga! Saj se bom vrnila k vam, samo spustite strička Kosobrina!«

Kekec ni pomišljal niti trenutek, ampak se je nemudoma pognal proti brezsrčnemu silaku. Skočil mu je na hrbet in ga zgrabil za lase. »Tako ga spusti, ti zverina nesramna!« je zavpil in ga ugriznil v uho, da je Bedanec zarjul od bolečine in izpustil Kosobrina, ki pa se je samo nemočno zvalil po kamnitih tleh in potem tam brez najmanjšega znaka življenja obležal.

»Ubili ste ga,« je tiho rekel Kekec. Bedanec pa je samo nekaj zagodrnjal, jezno pljunil in šel.

Kekec je polival Kosobrina z vodo, ga stresal in ga sploh skušal oživiti na vse mogoče načine, a ni nič pomagalo.

»Kako je s Kosobrinom? A je živ?« je spraševala deklica z vrha pečine.

»Seveda je,« je odgovoril Kekec, čeprav sam o tem ni bil ravno prepričan.

»Počakaj, po vrv grem,« je rekla deklica. In res je kmalu zatem spustila z vrha pečine debelo vrv. Nanjo je Kekec najprej privezal Kosobrina, potem pa sam splezal po njej do deklice. Skupaj sta nato potegnila Kosobrina na pečino, vrhu katere je stala lična koča, ob kateri so se pasle tri ovce in dve kozi.

»Ojoj, meni se zdi čisto mrtev,« je rekla deklica, ki ji je bilo ime Minka.

»Mogoče pa vendarle ni,« jo je tolažil Kekec.

A ko se Kosobrin vse do popoldneva ni niti malo premaknil, sta mu Kekec in Minka na prsih sklenila roke, mednje vtaknila svečo in jo prižgala. Bilo je žalostno, zelo žalostno. A le do trenutka, ko je prva kaplja vročega voska zdrsnila po sveči navzdol in se dotaknila negibne Kosobrinove roke. Takrat se je roka naenkrat sunkovito dvignila in grobno tišino je prekinil glasen vzklík: »Au! Peče!»

In že je bil Kosobrin ves živ in prepričan, da je jutro in se je pravkar prebudil. Ko sta mu Kekec in Minka povedala, kaj se je v resnici pripetilo, pa se je zresnil. Še posebej, ko so se globoko pod njimi zaslišali zamolklí udarci.

»Bedanec je,« je rekla Minka, ki je šla pogledat, kaj se dogaja. »Z ogromnim kladivom tolče po steni in išče skrivni rov, ki vodi do naše planote.«

»O, jejhata!« je zastokal Kosobrin. »Tega sem se najbolj bal.«

»Česa?« sta vprašala Kekec in Minka.

»Tega, da se bo stene lotil s kladivom. Vhod v moj skrivni rov je namreč na pogled popolnoma neopazen, zato pa je tam stena zelo tanka. Če bo s kladivom udaril po njej, bo votlo zadonelo in Bedanec bo odkril vhod v skrivni rov. In če odkrije vhod v skrivni rov, je po nas.«

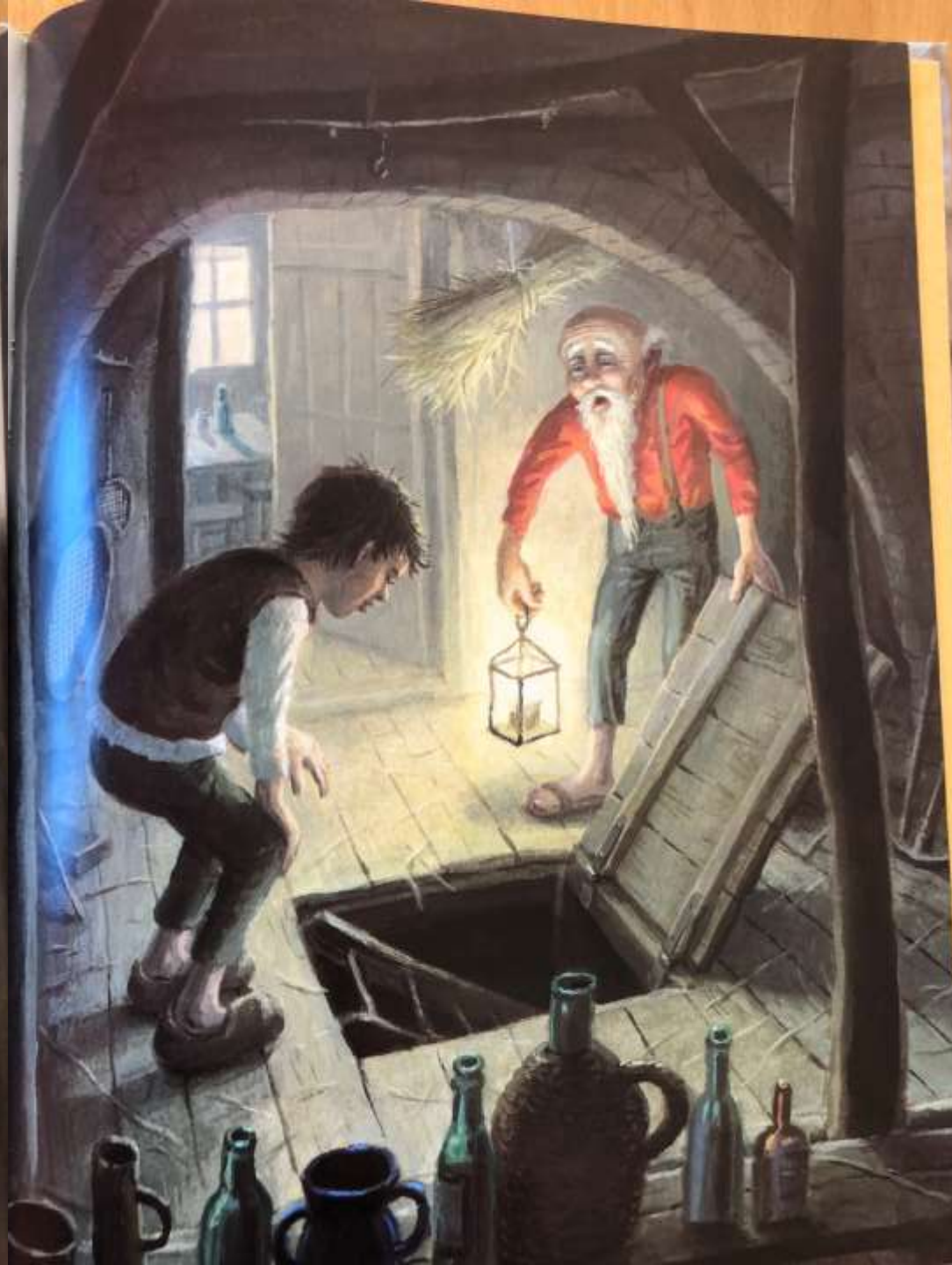
»Striček Kosobrin, kaj pa če bi se jaz sama vrnila k Bedancu in bo potem vas pustil pri miru?« je rekla Minka.

»Ja, kakšne traparije pa govoriš! Da mi enkrat ne rečeš več česa takega!« se je razhudil drobni možiček.

»Ne skrbi, Minka. Ne bo prišel do nas,« je odločno rekel Kekec.

Dan se je počasi prevesil v večer, ko je Bedanec nehal razbijati po steni.
»Končno se je le naveličal,« je rekel Kekec.
»Za danes,« je zavzdihnil Kosobrin. »Zjutraj pa bo spet prišel. In če bo nadaljeval tam, kjer je zdaj nehal, ne bo trajalo dolgo, pa bo po nas.«
»Ampak do jutra je še veliko časa,« je pristavil Kekec.
Potem je prosil Kosobrina, da mu pokaže skrivni rov. Kosobrin je v kuhinji dvignil leseni pokrov in pod njima je zazijala temna luknja, v katero je bila speljana lestev.
»Ja, tukajle skozi bo prišel Bedanec do nas,« je zaskrbljeno zamrmral možiček.
Kekec pa je veselo rekel: »Jaz vam pa pravim, da se bo vse še dobro končalo.« Vzel je svečo in že je izginil po lestvi navzdol.
»Dvakrat me je že rešil,« si je mislil Kosobrin. »Vso pravico ima, da zdaj reši samega sebe in pobegne, dokler je še čas.« A Kosobrin ni poznal Kekca, ki ne bi nikdar in nikoli pobegnil in pustil drugih v nesreči.

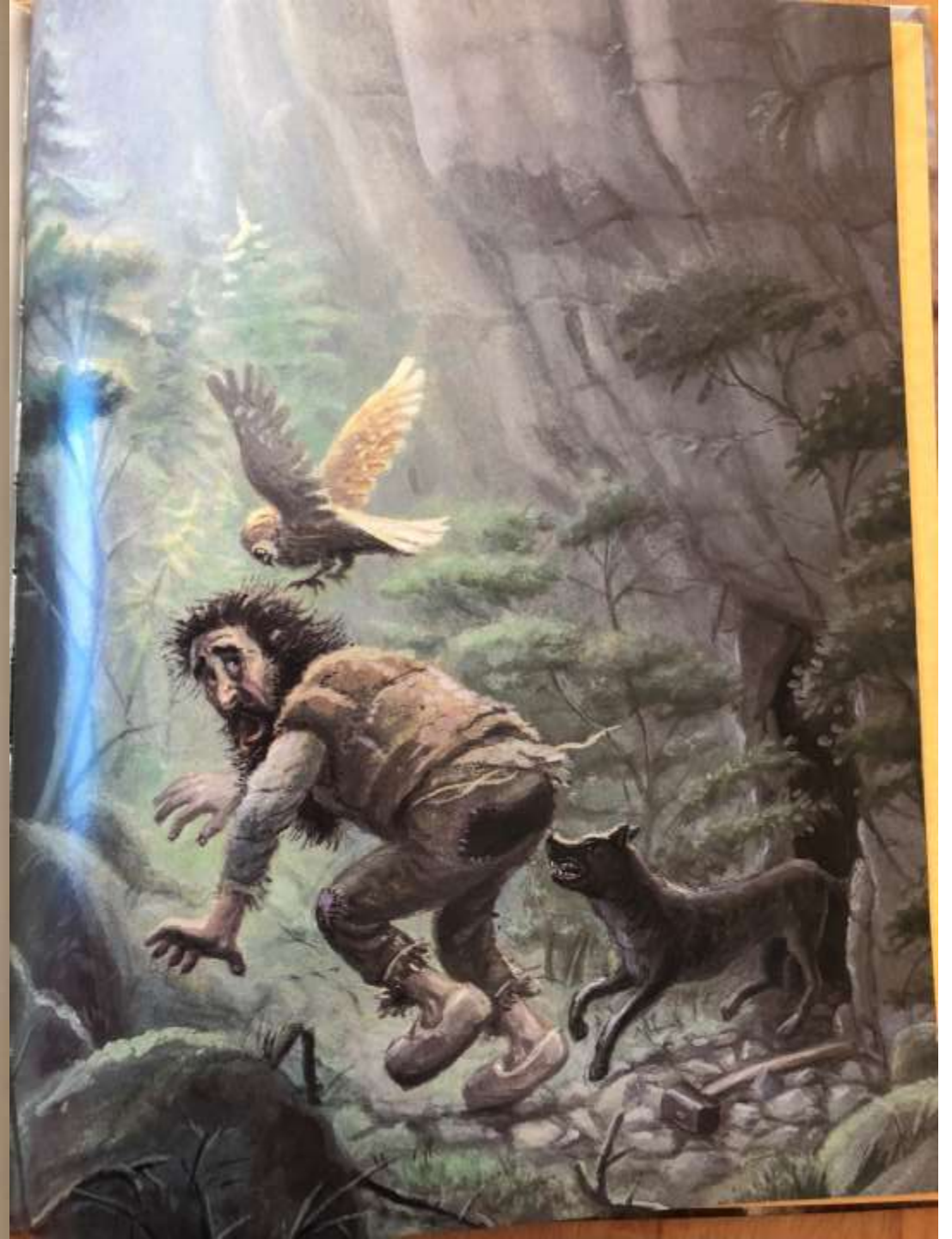
Urno je namreč Kekec stekel domov po svojega volka Rumceljina in po sovo, ki jo je nekoč vso neboljeno v gozdu našel njegov oče. In s tema dvema živalma se je potem še pred jutrom vrnil v skrivni rov in čakal.

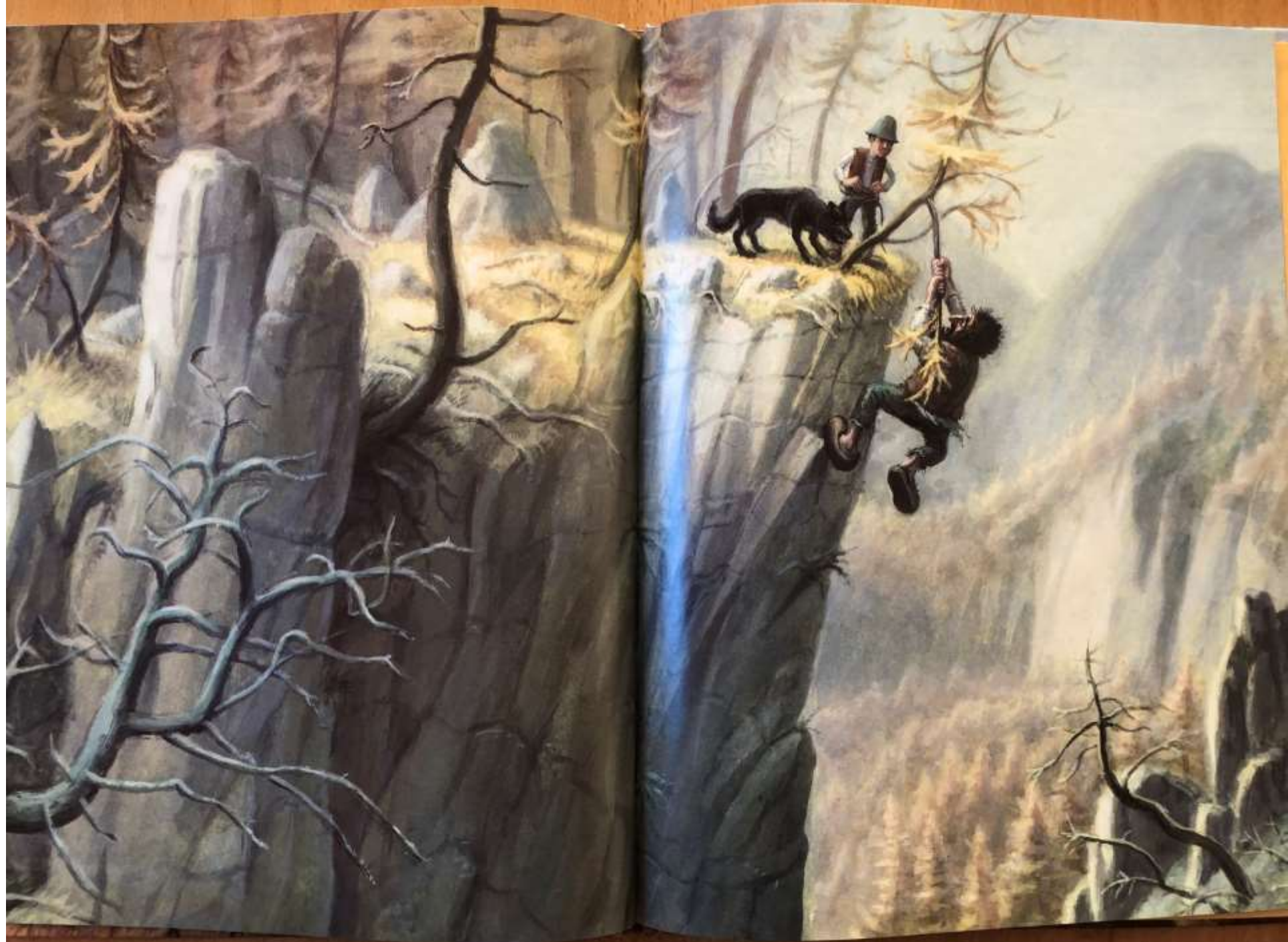
Bedanec je kmalu zatem, ko se je zdanilo, res prišel s svojim težkim kladivom in začel razbijati po steni tam, kjer je prejšnji večer nehal. In kot je rekel Kosobrin, ni trajalo dolgo, pa je stena pod njegovimi udarci votlo zadonela.

»Ohoho!« se je zarežal orjaški brezsrčnež in zatulil proti vrhu pečine: »Zdaj pa le hitro pogrnite mizo! Prihajam na zajtrk!«

Z nekaj udarci kladiva je razbil tanko steno in že je bil v rovu. A si je presneto hitro zaželel, da tega ne bi nikoli storil. Proti njemu je namreč zletela velika sova, ga s kremplji zgrabila za lase in pri tem zlovesče skovikala. Bedanec je zakričal, zakrtilil z rokami in se pognal v beg. A tedaj se je vrgel nanj Kekčev Rumcelj in mu v zadnjo plat zasadil svoje ostre zobe.

Bedanec je tekel ven iz rova in skozi gozd. Sova ga je sicer izpustila, zato pa je bil Rumcelj neizprosno ves čas za njim. Bežal je Bedanec po vedno bolj skalni in strmí stezi – vse dokler mu ni zdrsnilo in je le malo manjkalo, pa bi končal na dnu prepada. Zadnji hip se je ujel za vejo drobnega macesna in na njej nemočno obvisel. Pod njim je bila stome-trska globel, nad njim pa Rumcelj. In takega ga je našel Kekec.

»O, stric Bedanec,« je rekel Kekec z nedolžnim glasom. »Kakšno telovadbo se pa greste?«

»Kekec, pomagaj!« je cvilil hudobnež.

»A da bi vam pomagal in se še jaz obesil na tole macesnovo vejo? Lahko poskusim, ampak ne vem, če bo vzdržala,« se je Kekec delal neumnega.

»Spravi stran tega volka in potegni me gor!« je prosil Bedanec.

»Aja?« se je čudil Kekec. »Se pravi, da niste tukaj zaradi jutranje telovadbe?«

»Reši me, Kekec. Prosim te, reši me.«

»No, prav. Ampak pod enim pogojem.«

»Vse ti bom obljubil, samo najprej me potegni gor!«

»Najprej mi obljubite!« je bil Kekec neizproslen. »In sicer to, da boste potem, ko vas rešim, za vedno zapustili naše kraje.«

»Obljubim, obljubim!« je hitel Bedanec.

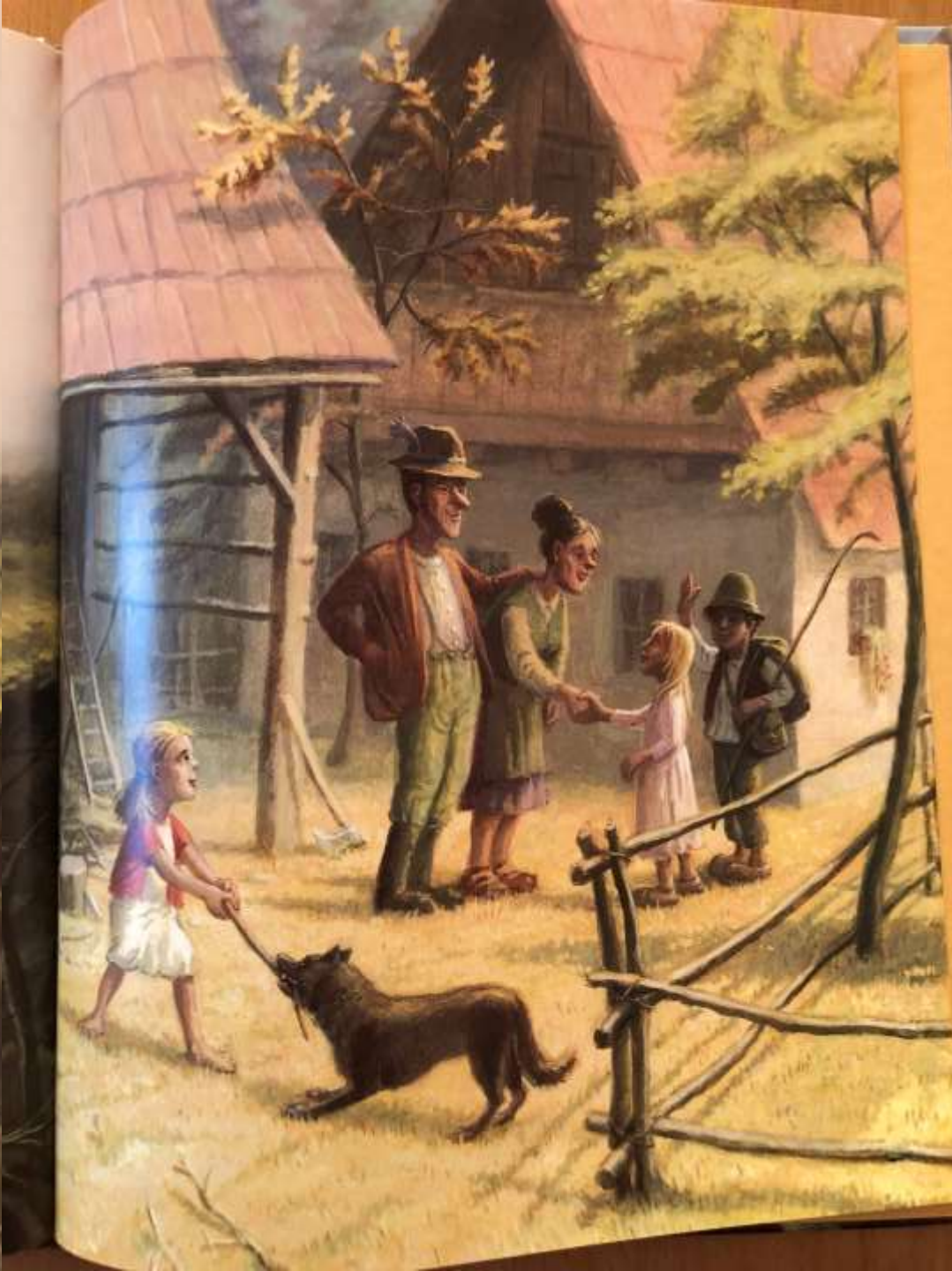
»Prisežete?«

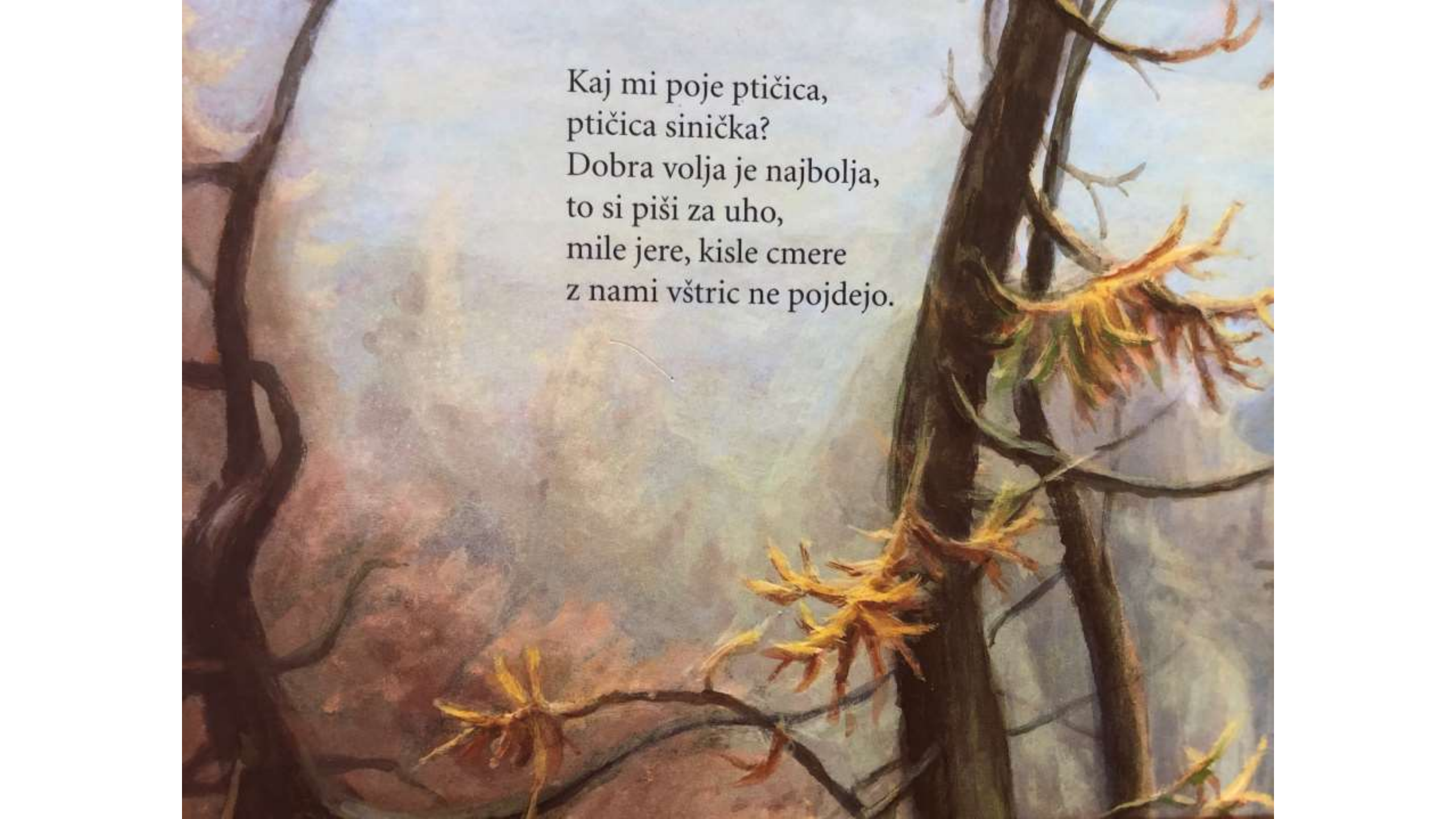
»Prisežem,« je v smrtnem strahu zajeceljal Bedanec.

Šele tedaj si je Kekec izza pasu odvil vrvi in pomagal prestrašenemu velikanu nazaj na trdna tla. In ta je še istega dne za vedno zapustil naše kraje.

In kaj se je zgodilo potem? Kosobrin je že naslednjega dne tisto luknjo v steni tako dobro zazidal, da nihče, ki dandanes hodi tam mimo, niti pomisliti ne more, da bi bil lahko zadaj kakšen rudarski rov. Minka, ki je čez poletje še ostala pri Kosobrinu, pa je jeseni začela hoditi v šolo. Zato se je preselila v dolino. In sicer k Mežnarčevim. Mežnarčevi pa so, kot najbrž veste, tisti, ki so imeli sina po imenu Gregec, katerega so vsi kličali Kekec.

A painting of a tree with yellow and orange autumn leaves against a soft, hazy background. The tree's branches are dark and gnarled, with clusters of bright yellow and orange leaves. The background is a mix of light blue, purple, and pinkish tones, suggesting a misty or overcast sky. The overall style is soft and painterly.

Kaj mi poje ptičica,
ptičica sinička?
Dobra volja je najbolja,
to si piši za uho,
mile jere, kisle cmere
z nami vštric ne pojdejo.